

erdiko kaira

ADEL

Ideia gorpuztuen laborategia

Artedrama Euskal Laborategia (ADEL) antolatu du aurten ere Artedrama arte eszenikoen plataformak Aulestin, herriko eragileekin elkarlanean. Apirilaren 24tik 30era formakuntza ikastaroak jaso ahal izango dira, iluntzero publikoari zabaldutako antzerki eskaintza oparoarekin batera.

OIER GUILLAN

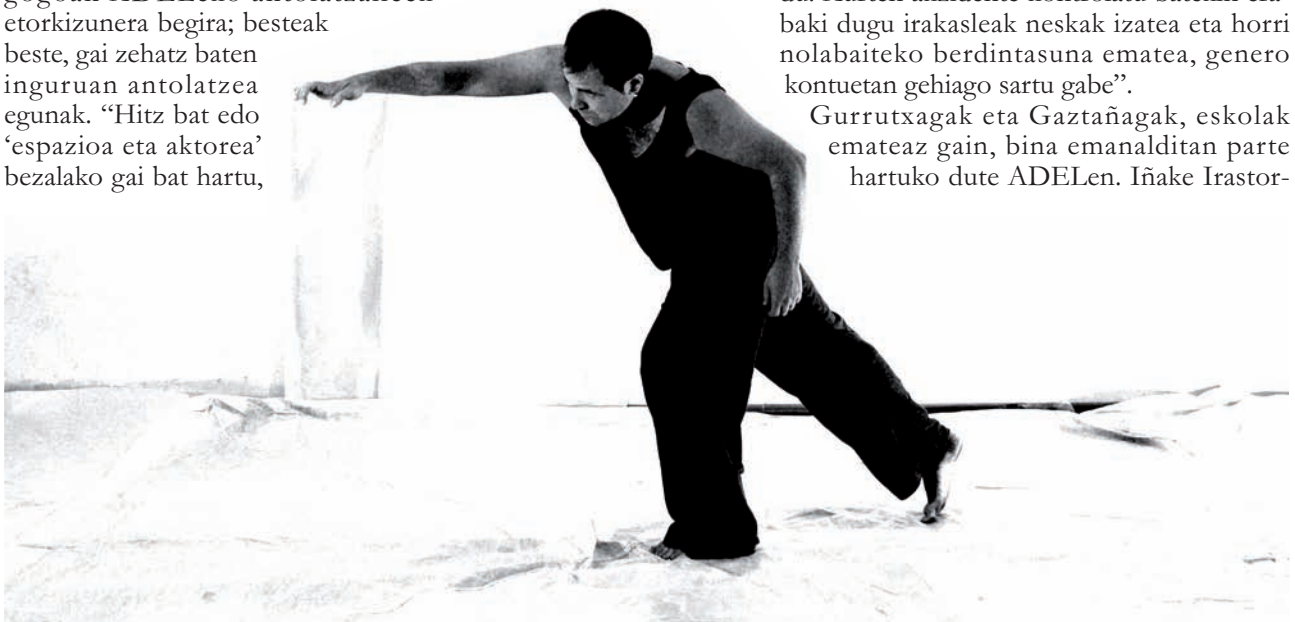
Argazkiak: ADEL

2006AN SORTU ZEN ADEL, euskaraz lan egiten duten antzerkigile eta antzerkizaleek izan ditzaketen kezka eta beharrei erantzuten saiatzen den ekimena. Ander Lipusek azaldu digunez, ADELeke dagoeneko forma propioa hartu du, eta horretan eragin handia izan du Aulestiko jendearen inplikazioak: “Horrek ematen dio zentzua egiten dugunari. Bi esparru jorratzen ditugu ADELen: batetik, formazioa ikasle eta irakasleen artean ematen da, eta horrek berezko ibilbidea du topagune gisa. Helburua irakasleek beren antzerkiarekiko ikuspegi estetiko eta teknikoak jendeari transmititzea da. Bestetik, herriari begira egiten diren ekitaldiak daude: ildo hau erakuslelhoa bilakatu da euskarazko antzerki-lan txiki amateurak eta profesionalak ikusteko”. Laborategi izaeran sakontzeko erronka dute gogoan ADELeke antolatzaileek etorkizunera begira; besteak beste, gai zehatz baten inguruan antolatzea egunak. “Hitz bat edo ‘espazioa eta aktorea’ bezalako gai bat hartu,

eta ikastaroak horren inguruan antolatzea izan daiteke etorkizuneko erronketako bat”.

Ainara Gurrutxaga, Miren Tirapu, Maria Urzelai, Miren Gaztañaga eta Iñake Irastorza izango dira aurtengo irakasleak. Emakumezkoak denak, zoritxarrez oharkabean pasa ez den datua. Lipusek dioenez, kontziente edo inkontzienteki beraiek ere presente izan dute hori. “Akzidentea justu iaz gertatu zen: irakasleen artean zeuden bi neskek kale egin zuten arrazoi ezberdinengatik eta ondorioz irakasle denak gizonezkoak izan ginen. Bitxia da nola irakasleak soilik gizonezkoak direnean, horrek ez duen atentzioa deitzen. Nik esango nuke teatroan badagoela normalizatua emakume eta gizonezkoen kopurua. Hori bai, teatro klasikora jotzen dugunean, eredu ia denak maskulinoak dira. Horrek zer pentsatua ematen du. Aurten akzidente kontrolatu batekin erabaki dugu irakasleak neskak izatea eta horri nolabaiteko berdintasuna ematea, genero kontuetan gehiago sartu gabe”.

Gurrutxagak eta Gaztañagak, eskolak emateaz gain, bina emanalditan parte hartuko dute ADELen. Iñake Irastor-

zaren kasuan, hitza izango da protagonista: “Testuaren ulermenetik egingo dugu lan, testu batek ematen dituen aukera ezberdinak jorratuko ditugu. Testu txikiak aukeratu ditut abiapuntu bezala, azken helburua testuan oinarrituta praktikara pasatzea izango da”. Maria Urzelaik bere ibilbidean gakoak diren ardatzen berri emango du, lehena “kodifikazioa”: “Aktoreak testu edo pertsonaia bat lantzerakoan guztiz kodifikatua utz dezake, aktorearen askatasuna kalteku gabe”. Bestetik “*grounding*” kontzeptuaren inguruan lan egitea proposatuko du Urzelaik: “Aktoreek normalean beroketak egin eta energia handiarekin hasten gara lanean. Modu honetan, erlaxazio egoeratik abiatuko gara, aktorea momentuan, bere gorputzean eta eszenatokian guztiz errotuz. Lanean denbora asko daramagunean, ondo funtzionatzen duten gauzetan gehiegizko konfiantza hartzen dugu aktoreok, eta horrek hainbat ohitura eta klixetan erortzea ekar dezake. Aktorearen oinarritzko izatera bueltatzeko modua bilatuko dugu”. Urzelaik ADEL-en balorazio positiboa egin du oso: “Artedramako jendea beti saiatzen da zeresana duten irakasleak eramaten. Aurten goen zerrenda ikusita, gauza ezberdinak izanik ere, elkar osatuko dutelakoan nago”. Lan egiteko denbora urria izango bada ere, intentsua izan daitekeela uste du Urzelaik: “ADEL Euskal Herrian egiten diren gauzen artean interesgarrienetakoa dela esango nuke”. Xabino Alkorta Artedramako kidearen ustez topagune izaerak ematen dio dimentsio inte-

Gogoeta eta praktika, biak uztartzen ditu Artedrama Euskal Laborategiak, biak ere formaziora begira jarriak.

resgarria ekimenari: “Jende askok Aulestin ezagutu du elkar, eta hori gerora sortu izan diren proiektuetan islatu da. Ikastaro arrunt bat baino harago joateak eta herriarekin sortzen den harremanak ematen digu indarra urtetik urtera lanean jarraitzeko”.

Gogoeta gunea

ADEL beraren zutabeetako bat formazioa den heinean, sailhestezina dirudi hari buruzko gogoetak. Lipusek nabarmentzen duenez, antzerkilarien eta zaleen artean asko aipatzen da teoria eta antzerkiaren lege edo teknikei buruz ez dagoela apenas libururik, ezta gogoetarik ere. Horrekin batera, bada sarritan aipatu eta oraingoz egituratu ez den arte dramatikokoaren eskolaren proiektua airean. “Euskaraz ari garenek kezu agertzen gara hor euskarak zer leku izango duen galdezka. Eskola horretan zer proiektu artistiko bideratuko den da beste galdera, oso ezberdina baita aktoreak teatrorako prestatzea edo esparru zabalago baterako, telebistan lan egiteko, adibidez. Oso interesgarria eta beharrezkoa da eskola bat sortzea, proiektu artistiko batekin, aktoreari ahalbidetuko diona modelo batekin irtetea”. Zentzu horretan garrantzitsua da gogoeta, baina batez ere hori praktikara eramatea inoren zain egon gabe. “Autokritika egin behar dugu. Egia da sekulako lana daukagula egiteko eta agian ez daukagula nahiko indar eta batasun, baina uste dut guk hasi behar dugula formula horiek eztabaidatzen, erdal mundutik ez dela etorriko hori bideratzeko eskaera”.

Euskaraz lan egiten duten antzerkilariak oraindik ere bere burua justifikatu behar du. “Etengabeko erresistentzian ari gara lanean. Duela gutxi erdal mundutik galdetu zioten

Iluntzetako egitaraua

- Apirilaren 25ean 21:00etan: *Munstroa*, Urki Mugaruzaren eskutik.
- Apirilaren 26an 21:00etan: *Sagarren denbora* filmaren proiektzioa.
- Apirilaren 27an 21:00etan: *Gure bide galdnak* Dejabu taldearen eskutik.
- Apirilaren 28an 21:00etan: *Stereo* Miren Gaztañagaren pieza, ondoren *Herio heroi* Metrokoadroka kolektiboaren eskutik.
- Apirilaren 29an 21:00etan: *Iduzkilorre* antzezlan.
- Apirilaren 30ean 22:00etan: *Errautsak* antzezlan, ondoren Oreinak taldearen kontzertua.

Ximun Fusch-i ea zergatik ez genuen egiten *Errautsak* bezalako obra bat gaztelaniaz eta frantsesez, merkatua zabaltzearen. Berak erantzun zuen txinoz egitea pentsatzen ari garela, merkatua zabalagoa delako. Euskaldunok etengabe justifikatzen ibili behar horrek erretzen nau. Gure topagune eta ekimenei 'euskal' etiketa jarri behar diogu beti eta horrek badauka bere arriskua, gutxiago eta txikiago garela ematen baitu. Horrek dakar euskarazko ekimenak 'euskara'-tik bideratzea adibidez, eta erdarazkoak 'kultura'-tik. Ustedut herri proiektuak indartu behar genituzkeela. Aulesti, adibidez, oso herri euskalduna da eta ez dugu ezer justifikatzen ibili beharrik, antzerkia euskaraz egiten dugu gure hizkuntza delako eta kito. Euskal Herrian euskarak biltzen gaitu, baina baita adierazteko beharrak eta antzerkiaren inguruan gogoeta eta eztabaida bultzatzeko espazioak sortzeko beharrak ere”.

ADELEk urteotan izan du bestelako eragirik ere, Usurbilgo eta Zarauzko topaldietako elkarlana horren lekuko. “Gure imajinarioan beti hitz egiten dugu sasi-sareez, ez direlako sare ofizialak, herri ekimenei edo indar pertsonaletatik ateratzen diren proiektuak direlako. Proiektu bakoitzaren autonomia eta berezko nortasuna errebendikatzen dugu, denak dira errespetagarriak eta aberastasuna

ematen diote antzerkigintzaren alorrean gure kulturari”.

Egungo antzerkigintzaren isla

Xabino Alkortak azaldu duenez, formazioaz gain herriko jendearen parte-hartzea bideratzeko gakoa da iluntzetako ekitaldien eskaintza (goiko koadroan aurtengo egitaraua). “Sei urte hauetan emanaldi asko eta oso ezberdinak egin dira. Lan batzuk gustukoak izan ala ez, oro har Aulestiko jendearen jarrera oso irekia izan da”. Ikusizunuen aukeraketarekin ez dago irizpide finkorik, baina bai eginaren eginaz finkatzen joan diren ardatzak. “Lehenik eta behin ohiko sareetatik at gera daitezkeen lanak dira askotan, besteak beste Aulestin ez dago-

elako espazio eszeniko aproposik eta formatu handietan aurrekontuak ikaragarriak suertatzen direlako. Formatu txiki edo ertainak dira beraz. Urte osoan euskarazko antzerkiak ikusteko joera berezkoa dugunez, beti dugu Aulestin ondo enkajatu dezaketen lanak topatzeko xedea. Bestetik, beti izan dugu joera Iparraldeko antzerkigintzako lanak ekartzeko. Iparraldean antzerki talde amateurak oso emankorrak dira eta amateur hitza oso ondo konpontzen da kalitatearekin”. Normalean beti geratzen zaizkie sartu nahi lituzketen lanak kanpoan. “Zorionez, guretzat ez da arazo egitaraua betetzea”. ■

Ikastaro arrunta baino gehiago da ADEL: Aulestin egiten da, eta herriarekin lotura izatea oso garrantzitsua iruditzen zaie antolatzaileei

Hernani

Liburu azoka maiatzaren 5etik 8ra, Plaza Berrian

EUSKADIKO LIBURU GANBARA

- Euskal eta erdal nobedadeak
- Euskal musika
- %10eko beherapena

Bizi irakurriz!